

Nr 11

Utlåtande i anledning av väckt motion om ändrad lagstiftning angående s. k. billån.

Första lagutskottet har till behandling förehaft en inom första kammaren väckt, till lagutskott hänvisad motion, nr 333, av herr *Bengtson*. I motionen hemställes, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t an hålla att förslag till lagändring i överensstämmelse med vad i motionen an föres måtte föreläggas nästa års riksdag.

Motionären framhåller inledningsvis att tillgreppen av bilar, trots att myc ken uppmärksamhet ägnats åt denna form av brottslighet och att många förslag framförts i syfte att komma till rätta därmed, företett en ständigt ökad frekvens. För bekämpandet av biltillgreppen torde enligt motionärens mening erfordras att åtskilliga samverkande åtgärder vidtages. Motionären anför härefter bl. a. följande:

En faktor, som torde ha en viss betydelse i detta sammanhang, är den milda benämning för biltillgreppen som nu användes, i det att de benämnes »billån». Det är visserligen riktigt att flertalet förövare av biltillgreppen inte har och kanske inte heller haft för avsikt att behålla eller försälja bilen och sålunda i juridisk mening göra sig skyldiga till stöld. Å andra sidan är det sannolikt att vederbörande i flertalet fall inte heller haft någon tanke på att återställa bilen till dess ägare. Oavsett hur den juridiska bedömningen och benämningen av detta brott utformas är det fullt klart att ordet »billån» icke har stöd i det allmänna rättsmedvetandet. Det övervägande antalet medborgare anser att tillgrepp av bilar, med i regel åtföljande skadegörelse å fordonet, är att betrakta som stöld och icke lån.

Straffrättskommittén har i sitt förslag till brottsbalk (SOU 1953: 14) förel slagit sådan ändring av lagtexten rörande stöldbegreppet att de s. k. billånen kommer att hänföras till stöld.

Det är sålunda möjligt att den juridiska bedömningen kommer att ändras i överensstämmelse med vad som ovan anförts. Då emellertid förslaget om förändring av ordet billån till bilstöld är inrymt i ett stort komplex av lag ändringsförslag, torde det taga lång tid innan det blir framlagt för riksdagen. Med hänsyn till det ständigt ökande antalet biltillgrepp är det enligt min mening synnerligen angeläget att ovannämnda lagändring företages snarast möjligt, och därför bör denna del utbrytas från straffrättskommitténs förslag och bli föremål för behandling snarast.

Gällande bestämmelser m. m.

Om stöld och egenmäktigt förfarande stadgas i 20 kap. *strafflagen*. Enligt 1 § skall den som olovligen tager vad annan tillhör med uppsåt att tillägna sig det, där tillgreppet innebär skada, dömas för stöld till straffarbete i

högst två år eller fängelse. I 6 § stadgas, att den som olovligen tager och brukar eller eljest tillgriper något, skall, där ej gärningen är att bedöma som stöld eller annat i nämnda kapitel omförmålt brott, dömas för egenmäktigt förfarande till böter eller fängelse. Är egenmäktigt förfarande att anse som grovt, skall dömas till straffarbete i högst två år eller fängelse. Vid bedömning huruvida brottet är grovt skall särskilt beaktas, om det förövats med våld eller hot eller innefattat tillgrepp av annans fortskaffningsmedel som brukats vårdslöst, eljest vanvårdats eller icke återställt.

I detta sammanhang må erinras om att domstol jämlikt *lagen den 22 juni 1939 om villkorlig dom* har möjlighet att, om förutsättningar härför finnes, meddela villkorlig dom. Sådan dom må dock ej meddelas om det av hänsyn till den allmänna laglydnaden är påkallat att den brottslige undergår straff. Vidare kan enligt *lagen den 19 maj 1944 om eftergift av åtal mot vissa underåriga*, därest brott vara kan följa svårare straff än böter begåtts av någon som därvid fyllt femton men ej aderton år, åtal för brottet eftergivnas efter prövning av statsåklagare. Eftergift av åtal må äga rum bl. a. om den underåriga omhändertages för skyddsuppfostran eller blir föremål för annan därmed jämförlig åtgärd eller utan dylik åtgärd erhåller särskild tillsyn eller lämplig sysselsättning. Åtal skall dock väckas, om det finnes påkallat med hänsyn till den allmänna laglydnaden eller eljest ur allmän synpunkt. Den som vid brottets begående ännu icke fyllt tjuguetå år må, om han vid domens meddelande fyllt aderton år, jämlikt *lagen den 15 juni 1935 om ungdomsfängelse* i stället för fängelse eller straffarbete ådömas ungdomsfängelse.

Enligt *lagen den 30 december 1952 med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig* får den som är under aderton år icke dömas till fängelse, straffarbete eller förvaring, om det icke föreligger särskilda skäl därtill. Dessutom stadgas i samma lag att domstol i stället för att döma underårig till straff för brott kan överlämna åt barnavårdsnämnd att omhändertaga den underåriga för skyddsuppfostran, vilket innebär att sådant överlämnande skall kunna ske utan samband med villkorlig dom.

Historik m. m.

Före 1942 års lagstiftning om förmögenhetsbrotten innehöll bestämmelsen om stöld i 20:1 strafflagen endast så till vida en beskrivning av vad som skulle förstås med stöld att gärningen betecknades med ordet stjäla och såsom objekt för gärningen angavs gods eller penningar till visst värde. Omfattningen av stöldbegreppet utformades närmare i doktrin och praxis. Enligt allmänt gällande uppfattning krävdes för stöldansvar bl. a. att objektet genom tillgrepp skulle, om händelserna avlöpt efter gärningsmannens beräkning, dels ha varaktigt undandragits ägaren, dels ha länt gärningsmannen till nytta. Nyttan kunde vara bestående eller endast tillfällig. Såsom beteckning för kravet på frånhändande i förening med ett stadigvarande eller tillfälligt tillgodogörande begagnades inom doktrinen ordet tillägnande.

I *straffrättskommitténs* förslag till nya bestämmelser om förmögenhetsbrott (SOU 1940: 20), vilket låg till grund för den år 1942 genomförda lagstiftningen, begränsades stöldbegreppet på det sättet att fall där gärningsmannen endast övergående begagnat det tillgripna skulle falla utanför; dylika gärningar skulle i stället bedömas såsom egenmäktigt förfarande. Även med denna begränsning kunde, enligt kommitténs mening, ordet tillägna användas såsom uttryck för det krav beträffande vinningen som kommittén ville uppställa i fråga om stöldbrott. Kommittén ansåg nämligen att ordet tillägna enligt vanligt språkbruk innebar att gärningsmannen ej endast tillfälligt brukade saken utan gjorde sig till herre över den som om han vore dess ägare. För att angiva att stöldbrottet är att anse som fullbordat redan i och med tillgreppet utformades i lagtexten kravet på tillägnande icke såsom en objektiv brottsförutsättning utan såsom ett krav på tillägnelseuppsåt. Med den föreslagna utformningen av stöldbegreppet avsåg kommittén att vinna bl. a. att tillgrepp av cyklar och bilar i regel skulle bli att bedöma efter ett och samma lagrum, nämligen stadgandet om egenmäktigt förfarande. Enligt den rättstillämpning som rådde före 1943 var detta ofta icke fallet. Emedan en olovligen bortförd bil i allmänhet tämligen lätt kunde återfås av ägaren, brukade det nämligen anses som olovligt brukande och icke som stöld när någon olovligen tog en bil och efter att ha använt den för en färd övergav den, under det att samma förfarande beträffande cykel i regel bedömdes som tjuvnad, emedan ägarens utsikter att återfå det tillgripna då ansågs vara mindre. Kommitténs avsikt att från stöldbegreppet utesluta tillgrepp och brukande av fortskaffningsmedel i de fall där gärningsmannen saknat tillägnelseuppsåt i nyss angiven mening kom till uttryck även i det föreslagna stadgandet om egenmäktigt förfarande. Såsom exempel på grovt sådant brott angavs nämligen att gärningen avsåg fortskaffningsmedel och detta brukades vårdslöst eller icke återställdes.

I proposition (nr 4) till 1942 års riksdag anförde departementschefen:

I kravet på att gärningsmannen skall ha förövat tillgreppet med tillägnelseuppsåt torde, såsom kommittén angivit, ligga att ett tillgrepp som blott avsett ett mera tillfälligt nyttjande av det tillgripna icke blir att betrakta såsom stöld. Olovligt tillgrepp skall bedömas såsom stöld om gärningsmannen haft uppsåt att göra saken till sin men eljest såsom egenmäktigt förfarande. Det torde sålunda kunna antagas, att tillgrepp av cykel jämväl enligt förslagets brottsbestämning kommer att bedömas såsom stöld även i många fall när gärningsmannen endast tillfälligt nyttjat cykeln.

Lagrådet anslöt sig till departementschefens uttalande att i många fall omständigheterna torde vara sådana att även ett tillfälligt nyttjande av en cykel borde bestraffas som stöld samt anförde vidare:

Detsamma torde icke sällan äga tillämplighet jämväl i fråga om de s. k. billänen. Om fordonet förstörts eller eljest gått förlorat eller dess återställande till ägaren varit förenat med betydande svårigheter, lär det, om tillgreppet skett med åtminstone eventuellt uppsåt att för alltid avhända ägaren bilen, saknas giltigt skäl att icke betrakta tillgreppet såsom stöld, låt vara att gärningsmannen icke tillägnat sig fordonet i den bemärkelsen, att han upptagit det bland sina ägodelar eller på annat sätt tillgodogjort sig dess värde.

Ehuru lagrådet sålunda ville tolka kravet på tillägnelseuppsåt något mindre snävt än kommittén, ifrågasattes icke någon ändring i den föreslagna lagtexten. Lagrådets uttalande föranledde icke något yttrande från departementschefens sida. Icke heller under riksdagsbehandlingen förekom något uttalande rörande förevarande tolkningsspörsmål.

Den stegring, som under senare tid inträtt i frekvensen av tillgrepp av motorfordon, har varit föremål för uppmärksamhet i olika sammanhang, därvid också frågan om biltillgreppens straffrättsliga rubricering varit under övervägande.

I sistnämnda hänseende må till en början nämnas, att herr Birke i interpellation vid 1949 års riksdag till chefen för justitiedepartementet riktade följande frågor, nämligen dels om denne ansåg att de olovliga tillgreppen av motorfordon nått sådan frekvens att särskilda åtgärder vore påkallade, dels vilka åtgärder som i så fall kunde väntas ge snabbast och säkrast resultat och dels om till följande års riksdag komme att framläggas förslag till sådan lagändring, att de vanligast förekommande typerna av biltillgrepp, vilka i allmänhet bedömdes som egenmäktigt förfarande eller grovt sådant brott, bleve behandlade som stöld eller grov stöld. I sitt svar (AK 32: 67 d) redogjorde statsrådet Zetterberg inledningsvis för den starka ökningen av antalet tillgrepp av motorfordon under de senaste tjugufem åren samt förklarade sig dela interpellantens uppfattning att det mycket stora antalet sådana tillgrepp, som framför allt begås av ungdomar, utgjorde ett mycket allvarligt problem. Det mest effektiva sättet att minska de olovliga tillgreppen av motorfordon vore enligt statsrådets uppfattning att söka i mera rationella åtgärder för att hindra obehöriga från att starta bilarna eller motorcyklarna. Vidare ansåg statsrådet att man knappast skulle vinna något av värde genom att på ifrågavarande punkt upphäva den lagtekniska skillnaden mellan egenmäktigt förfarande och stöld. En lagändring, som med stöld likställde billån även om tillägnelseuppsåt saknades, skulle knappast få någon större betydelse för det straffrättsliga bedömandet.

Straffrättskommittén har i sitt den 27 april 1953 framlagda slutbetänkande med förslag till brottsbalk (SOU 1953: 14) föreslagit en ändring i den nuvarande beskrivningen av stöldbegreppet. Ändringen medför att vissa tillgreppsbrott, som för närvarande i regel bedömes såsom egenmäktigt förfarande, främst huvuddelen av de s. k. billånen, kommer att hänföras till stöld. I sitt betänkande har kommittén till en början rörande innebörden av gällande rätt anfört att med hänsyn till vad som förekom vid tillkomsten av ifrågavarande regler det måhända fick anses att kommitténs restriktiva tolkning av kravet på tillägnelseuppsåt icke blivit godtagen. Det hade också gjorts gällande att lagens innebörd i stället kunde antagas vara, att om någon toge en sak med uppsåt att tillfälligt tillgodogöra sig den men utan uppsåt att återställa den, gärningen skulle bedömas som stöld,

såvida icke tillgodogörandet vore så oväsentligt att av denna grund ett tilläggande finge anses uteslutet. Kommittén har vidare anfört bl. a. följande:

Frågan huruvida tillgrepp jämte tillfälligt brukande av det tillgripna skall under vissa förutsättningar kunna straffas såsom stöld eller hänföras till annan brottstyp har sin största praktiska betydelse då det gäller tillgrepp av cyklar, motorecyklar och bilar. Sedan den nya lagstiftningen om förmögenhetsbrott trätt i kraft vid 1943 års ingång har hos domstolarna utvecklats den praxis, att dylika tillgrepp tämligen regelmässigt bedömas såsom egenmäktigt förfarande jämlikt SL 20: 6, även om omständigheterna äro sådana att gärningsmannen saknat uppsåt att efter brukandet återställa det tillgripna fortskaffningsmedlet till ägaren. Att domstolarna intagit denna ståndpunkt torde ha flera orsaker. Av särskild betydelse i detta hänseende synes vara att lagrådets ovan återgivna uttalande icke föranledde något förtydligande av lagtexten i SL 20: 1 samt att i SL 20: 6 tillgrepp av fortskaffningsmedel under vissa omständigheter uttryckligen angives såsom exempel på grovt fall av egenmäktigt förfarande.

Den starka stegring av antalet tillgrepp av motorfordon som under de senaste åren ägt rum i vårt land har medfört att frågan om lämpliga åtgärder mot detta slags brottslighet tilldragit sig ett betydande allmänt intresse. Detta har bland annat kommit till uttryck i riksdagen. Av den debatt som förts i frågan har framgått att nuvarande domstolspraxis i fråga om brottsrubriceringen strider mot vad en allmänt utbredd opinion anser naturligt. För gemene man har det framstått som särskilt svårförståeligt att en person, som under en färd genom landet i en tillgripen bil skaffat sig bensin, tobak och mat genom inbrott och stölder, dömes för egenmäktigt förfarande beträffande tillgreppet av bilen men för stöld eller grov stöld beträffande tillgreppen i övrigt.

Det är ur flera synpunkter icke oväsentligt att brottsrubriceringen överensstämmer med vad som enligt allmän rättsuppfattning framstår som riktigt och rimligt. För att undanröja den nuvarande klyftan mellan rättspraxis och allmän rättsuppfattning har kommittén övervägt två olika lösningar, den ena innebärande en jämkning av lagbestämmelsen om stöld i den riktningen att tillgrepp av den natur som biltillgreppen i allmänhet ha skulle bliva att bedöma som stöldbrott och den andra innebärande att en särskild straffbestämmelse utformades för det fall att någon utan att göra sig skyldig till stöld olovligen tager och brukar annans fortskaffningsmedel. Eftersom skäl kunna anföras för vardera lösningen redovisas båda i det följande.

Om man väljer att vidtaga en jämkning i bestämmelsen om stöld, torde under stöldbegreppet böra föras icke blott tillgrepp med tillägnelseuppsåt i inskränkt mening utan även det fall att någon förövar tillgrepp med uppsåt att bruka det tillgripna utan att återställa det. Föreligger uppsåt som nu sagts, borde brottet på vanligt sätt rubriceras såsom stöld, snatteri, grov stöld eller annat stöldbrott allt efter det tillgripnas värde och övriga omständigheter vid brottet. Medan tillgrepp av en cykel med sådant uppsåt i vissa fall med hänsyn särskilt till det tillgripnas mindre värde kunde vara att bedöma såsom snatteri, torde tillgrepp av en bil med samma uppsåt i regel böra rubriceras såsom stöld eller i särskilda fall grov stöld. Något hinder torde ej föreligga att biltillgreppet i rättstillämpningen betecknades såsom bilstöld eller grov bilstöld.

Har gärningsmannen vid tillgreppet haft uppsåt att återställa det tillgripna till ägaren genom att ställa det tillbaka på den plats där tillgreppet skedde eller eljest på sådant sätt att ägaren kunde beräknas återfå sin egendom utan särskild efterforskning, borde gärningen icke bedömas så-

som stöld utan som egenmäktigt förfarande, såvida icke gärningsmannen haft uppsåt att bruka det tillgripna under så lång tid att brukandet på denna grund borde anses innefatta tillägnelse. Den omständigheten att den tillgripna egendomen återskaffades till ägaren genom polisens försorg eller på annat sätt oberoende av gärningsmannens åtgöranden borde däremot icke inverka på frågan om brottets rubricering. Kunde det icke anses styrkt att gärningsmannen haft uppsåt att tillägna sig det tillgripna eller bruka det utan att återställa det, borde gärningen liksom nu bedömas såsom egenmäktigt förfarande. Sådant uppsåt borde — i likhet med vad som nu gäller beträffande tillägnelseuppsåtet — föreligga vid tillgreppet. Inträder uppsåtet först efter tillgreppet, borde gärningen bestraffas enligt bestämmelserna om egenmäktigt förfarande och olovligt brukande.

Beträffande flertalet av de tillgreppsbrott om vilka här är fråga skulle en utvidgning av stöldbegreppet i enlighet med det anförda ej innebära någon ändring av den straffskala som bleve tillämplig för brottet. Såväl enligt detta förslag som enligt gällande lag omfatta nämligen straffskalorna för stöld och för grova fall av egenmäktigt förfarande frihetsstraff i högst två år. Denna skala torde i allmänhet lämna domstolarna tillräckligt utrymme vid straffmätningen. För sådana särskilt svåra fall där bestämmelserna om grov stöld i 4 § skulle bli tillämpliga finge domstolarna dock möjlighet att utdöma strängare straff. Det bör emellertid i detta sammanhang erinras om att flertalet av de brott om vilka här är fråga förövas av ungdomar under 21 år, ofta under 18 år, varför de i straffskalorna angivna straffen i stor utsträckning ersätts med andra påföljder. Den närmare utformningen av dessa påföljder ankommer emellertid icke på kommittén.

Kommittén redogör därefter för den andra länkbara lösningen och säger sig därefter vid övervägande av de skäl som tala för och emot de båda alternativen ha stannat vid att förorda det förstnämnda. Kommittén har således funnit det ur systematisk synpunkt önskvärt att någon ny brottstyp icke införes.

I likalydande motioner till 1953 års riksdag, nr I: 178 och II: 250, antydes flera olika utvägar att minska de olovliga tillgreppen av motorfordon. Motionärerna syntes bl. a. anse, att det skulle innebära en fördel vid bekämpandet av ifrågakvarande brottslighet om tillgrepp av motorfordon bedömdes som stöld.

Första lagutskottet, som i utlåtande (nr 45) över motionerna hemställde att desamma icke måtte föranleda någon åtgärd, anförde bl. a. att genom straffrättskommitténs senaste förslag huvuddelen av de s. k. billänen skulle komma att hänföras till stöld och att, om förslaget i denna del upphöjdes till lag, motionärernas önskemål härutinnan skulle bli tillgodosedda. Därigenom skulle även öppnas möjlighet att för särskilt grova fall kunna döma till strängare straff än för närvarande genom att hänföra gärningen till grov stöld.

Utskottet

Den på senare år alltmera tilltagande frekvensen av tillgrepp av motorfordon företer en oroväckande utveckling. Dylika tillgrepp, som i övervägande antalet fall begås av ungdomar, är dominerande bland ungdomsbrott-

ten. De allvarliga problem som sammanhänger med dessa företeelser är också föremål för stor uppmärksamhet från det allmännas sida. Under föregående liksom också under innevarande år har riksdagen i anledning av väckta motioner haft att ingå på bedömning av dessa problem och taga ställning till förslag till olika åtgärder för bekämpandet av ungdomsbrottsligheten och den däri innefattade form som nu är i fråga. Här skall icke närmare redogöras för den omfattande verksamhet som f. n. pågår i olika sammanhang och som tar sikte på att komma till rätta med de spörsmål som är förknippade med ungdomsbrottsligheten. Härom hänvisas till vad allmänna beredningsutskottet anfört i sina utlåtanden nr 1—3 till innevarande års riksdag. Första lagutskottet vill endast understryka att det är en angelägenhet av största vikt att från samhällets sida undersökes alla tänkbara utvägar, som kan medverka till åstadkommande av ett bättre tillstånd på detta område. Det synes därför också påkallat att alla förslag, som framlägges i syfte att påverka utvecklingen i sådan riktning, ägnas den mest omsorgsfulla undersökning och prövning.

I förevarande motion aktualiseras frågan om den straffrättsliga rubriceringen av motorfordonstillgreppen. Motionären gör gällande att biltillgreppens betecknande såsom »billån» icke har stöd i det allmänna rättsmedvetandet utan att det övertvägande flertalet medborgare är av den uppfattningen att dylika tillgrepp är att anse som stöld. Av redogörelsen i det föregående framgår, att straffrättskommittén i sitt år 1953 avgivna förslag till brottsbalk föreslagit en sådan ändring i gällande lagbud om stöld, att såsom sådant brott skall komma att bedömas även sådana fall, då någon olovligen tar vad annan tillhör utan uppsåt att tillägna sig det tillgripna men med uppsåt att bruka detsamma utan att återställa det samt tillgreppet innebär skada. Med förslaget avses att åstadkomma, att huvuddelen av de s. k. billånen blir att hänföra till stöld i stället för, såsom fallet varit i dittillsvarande domstolspraxis, egenmäktigt förfarande. Det har nämligen ansetts att denna praxis strider mot vad en allmänt utbredd opinion anser naturligt. Motionären vill nu under hänvisning till den stegrade frekvensen av brott av angivet slag föreslå, att den av straffrättskommittén föreslagna lagändringen genomföres utan avvaktan på övrigt av brottsbalksförslaget föranlett reformarbete.

Enligt gällande rätt kan tillgrepp av motorfordon bli att hänföra under strafflagens bestämmelser om stöld eller egenmäktigt förfarande. Begreppet »billån» förekommer däremot icke i vår lagstiftning. Detta uttryck synes ha uppkommit i den allmänna diskussionen för att utgöra en beteckning på det brott, som i lagen benämnes egenmäktigt förfarande. För att ett tillgrepp skall kunna hänföras till stöld fordras enligt gällande lag bl. a. att gärningsmannen vid tillgreppet haft uppsåt att tillägna sig det tillgripna. Under förarbetena till den år 1943 tillkomna nya lagstiftningen om förmögenhetsbrotten framkom, såsom framgår av den föregående redogörelsen, skilda uppfattningar rörande tolkningen av det uppställda kravet på tillägnelseuppsåt. Vid motorfordonstillgrepp är situationen vanligen den att gärningsmannen har uppsåt att mer eller mindre tillfälligt bruka for-

donet utan att återställa detsamma till ägaren. Såsom straffrättskommittén framhållit har efter den nya lagstiftningens ikraftträdande hos domstolarna utvecklats den praxis, att tillgrepp av motorfordon jämte tillfälligt brukande av detta i regel bedömts som egenmäktigt förfarande även i sådana fall, där gärningsmannen saknat uppsåt att efter brukandet återställa fordonet till ägaren. Det vill synas som om denna utveckling föranletts bl. a. därav att ett mera klagörande motivuttalande icke gjorts angående lagens innebörd i fråga om kravet på tillägnelseuppsåt. Uppmärksammas bör i detta sammanhang att frågan om den straffrättsliga rubriceringen av tillgrepp av förevarande slag icke synes ha förekommit till avgörande i högsta instans före år 1954. Nämnda år har högsta domstolen emellertid i två domar, refererade i NJA I 1954 s. 240 ff., funnit olovligt tillgrepp av bil vara att hänföra till stöld, vilken i betraktande av omständigheterna bedömts som grov. Underdomstolarna hade bedömt gärningarna som grovt egenmäktigt förfarande. I båda fallen hade den tillgripna bilen efter tillgreppet brukats för färder av icke alltför obetydlig omfattning och därefter övergivits. Efter redogörelse härför och för vissa andra omständigheter — bl. a. tidigare och likartad brottslighet hos de tilltalade — uttalar högsta domstolen i sina domskäl beträffande båda de fall varom nu är fråga att det i varje fall måste antagas såväl att det vid tillgreppet stått klart för den tilltalade att det i följd av handlingen vore möjligt, att ägaren icke skulle återfå bilen, som ock att visshet därom, att så ej komme att ske, icke skulle ha avhållit den tilltalade från att tillgripa bilen.

Efter berörda av högsta domstolen meddelade domar lär en mera skärpt bedömning av motorfordonstillgreppen ha vunnit och kommer att alltmer vinna insteg i underdomstolarnas praxis. Fall som innefattar olovligt tillgrepp av motorfordon för en icke alltför kort färd och därefter ett övergivande av fordonet torde därför komma att i stor utsträckning bli bedömda som stöld. Det må framhållas att enligt vad utskottet erfarit riksåklagarämbetet i cirkulärskrivelse år 1954 till rikets åklagare under hänvisning till högsta domstolens båda avgöranden framhållit, att åklagarna borde i fall av liknande beskaffenhet yrka på ansvar för tjuvnadsbrott. I betraktande av vad sålunda förekommit synes det till grund för motionen liggande syftet redan vara till största delen tillgodosett. Upptagande av frågan om en lagändring på grundval av straffrättskommitténs förslag i förevarande hänseende torde därför kunna anstå till dess att den kommande reformen i sin helhet genomföres.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motion, I: 333, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 mars 1957.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Branting, Lindblom, Per Olofsson, fru Gärde Widemar, herrar Domö, Nyström, fru Wallentheim och herr Franzén;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedqvist, Gustafsson i Borås, Onsjö, Fröding, Jacobsson i Sala, Lundqvist och fru Lidman-Frostenson*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.